

- RANALDI, M. (2021): *Global Distributions of Capital and Labor Incomes: Capitalization of the Global Middle Class*. Stone Center On Socio-Economic Inequality Working Paper Series, No. 30.
- SCHECHTMAN, E–YITZHAKI, S. (1999): *On the proper bounds of the Gini correlation*. Economics Letters, Vol. 63. No. 2. 133–138. o.
- SVRAKA ANDRÁS (2021): *Recent trends in income inequalities in Hungary using administrative data*. MoF Taxation Working Papers, No. 8.
- TÓTH G. CSABA–VIROVÁ CZ PÉTER (2013): *Nyertesek és vesztesek. A magyar egykulcsos adóreform vizsgálata mikroszimulációs módszerrel*. Pénzügyi Szemle, 58. évf. 4. sz. 385–400. o.
- TÓTH ISTVÁN GYÖRGY–SZELÉNYI IVÁN (2018): *Bezáródás és fluiditás a magyar társadalom szerkezetében – Adatolt esszé a felső középosztály bezáródásáról*. Megjelent: *Kolosi Tamás–Tóth István György (szerk.): Társadalmi Riport 2018*. Táarki Zrt., 25–46. o.

K4.1. A nemek közti különbség a tőkejövedelmek eloszlásában

KREKÓ JUDIT & TÓTH G. CSABA

A nők összességében kevesebb tőkejövedelmet szereznek, mint a férfiak (lásd 4.1. alfejezetet). Felmerül a kérdés, hogy a tőkejövedelmekben lévő nemek közötti különbség miként viszonyul a bérkülönbségekhez. Közismert tény, hogy a férfiak átlagos keresete jellemzően meghaladja a nőkéét, és ez a különbség Magyarországon az európai országok között az egyik legnagyobb.¹ A *K4.1.1 táblázat* alapján látható, hogy az szja-bevallások szerint a férfiak munkából származó éves jövedelme átlagosan 24 százalékkal haladta meg a nőkéét. A tőkejövedelmekben a munkajövedelmeknél jóval nagyobb a nemek közötti különbség: a férfi adófizetőknek átlagosan közel háromszor magasabb a bevallott tőkejövedelme, mint a nőké. A különbség minden típusú tőkejövedelemre jellemző, de különböző mérték-

ben: a férfiak átlagos osztalékjövedelme 3,3-szorosa a nőkének, míg az ingatlan bérbeadásából származó jövedelem esetén a különbség csak 23 százalék.

K4.1.1. táblázat: Átlagos jövedelmek nemek szerinti bontásban, 2021 (ezer forint)

	Munkajövedelem	Tőkejövedelem	Teljes	Tőkejövedelem (ezer forint, ha van tőkejövedelem)
Nő	3483	267	3750	3856
Férfi	4315	732	5047	9408
Férfi/nő	1,24	2,74	1,35	2,44

Megjegyzés: A táblázat első három számszlopa az összes, bármilyen jövedelmet bevalló adófizető átlagos jövedelmeit mutatja. A negyedik oszlopban az átlagok a tőkejövedelemmel rendelkező adófizetőkre vonatkoznak.

A női adófizetők valamivel kisebb hányadának van tőkejövedelme, mint a férfi adófizetőknek (6,9 százalék, illetve 7,7 százalék). Ugyanakkor azok között, akiknek van tőkejövedelmük, a férfiakra

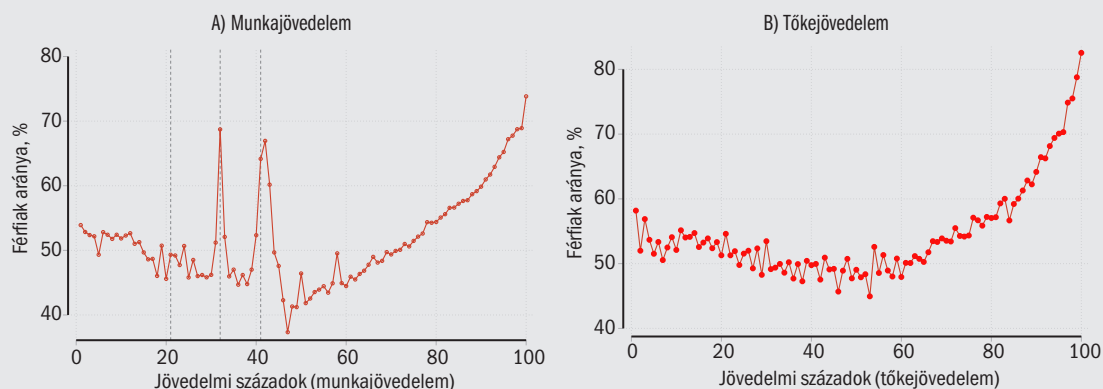
¹ A nemek közötti munkapiaci egyenlőtlenségeket részleteiben tárgyalja a 2017-es Munkaerőpiaci tükör (*Fazekas–Szabó, 39–202. o.*).

jutó összeg közel két és félszerese a nőkre jutó összegnél (lásd a *K4.1.1. táblázat* 4. oszlopát). Mind a munkajövedelmekre, mind a tőkejövedelmekre jellemző, hogy a jövedelemeloszlás tetejéhez közeledve nő a férfiak aránya, ez az eltolódás azonban a tőkejövedelmek esetén még markánsabb (*K4.1.1. ábra*). A munkajövedelmek mellett tehát a tőkejövedelmek tovább erősítik a nemek közötti különbséget.

A tőkejövedelmekben megfigyelhető nemek közötti különbségek mögött összetett, a munkajövedelmekétől részben eltérő okok húzódnak meg. A munkajövedelmek közötti bérkülönbséghez a bérdiszkrimináción túl számos egyéb tényező – például az eltérő foglalkoztatási szerkezet, a gyermekneveléssel otthon töltött idő miatt kieső munkatapasztalat, vezetői státus kisebb valószínűsége – is hozzájárul, bár e tényezők jelentős része is összefügg a nők munkapiaci hátrányaival.

Ezzel szemben a tőkejövedelemben megmutatkozó különbségek okairól sokkal kevesebbet tudunk a szakirodalom alapján, de a kevesebb felhalmozott munkajövedelem mellett az eltérő kockázatvállalási preferenciák, illetve a vagyon családon belüli könyvelése is jelentősen hozzájárulhat. *Bessière–Gollac (2022)* amerikai adatokon azt is megmutatta, hogy az örökösödési, válási, házasodási szokások és jogszabályok is súlyosbítják a nemek közötti egyenlőtlenséget a felhalmozott vagyon mértékében. Azonban az okok mélyebb ismerete nélkül is kijelenthetjük, hogy a nők rendre kisebb jövedelmet és vagyont szereznek. A családon belüli jövedelemkiegyenlítő hatás miatt ez a különbség viszont nem feltétlenül csapódik le a nők tényleges jövedelmi helyzetében és életkörülményeiben. Ugyanakkor hozzájárulhat a családon belüli és a társadalmi hierarchia fenntartásához, valamint erősíti a nők anyagi kiszolgáltatottságát.

K4.1.1. ábra: A férfiak aránya jövedelmi századok szerint, 2021

Forrás: NAV szja-adatbázis.

Hivatkozások

BESSIÈRE, C–GOLLAC, S. (2023): *The Gender of Capital How Families Perpetuate Wealth Inequality*. Harvard University Press.

FAZEKAS KÁROLY–SZABÓ-MORVAI ÁGNES (szerk.) (2018): *Munkaerőpiaci Tükör, 2017*. MTA KRTK KTI, Budapest.